

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

24. januar 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 54 (Alm. del) af 11. oktober 2018 stillet efter ønske fra René Christensen (DF)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse effekten af at optage 1.000 ekstra personer på de lange videregående uddannelser på både de offentlige finanser og velstanden, både i 2025 og på lang sigt? I besvarelsen lægges til grund, at gennemslaget på produktiviteten fra uddannelse er hhv. 67 pct. (som i Finansministeriets regneprincipper), alternativt 50 pct. 33 pct., 25 pct. og 0 pct.

Svar

Gennemslaget af uddannelse på produktivitet angiver, hvor stor en del af den observerede produktivitetsforskel mellem uddannelsesniveauer, der kan tilskrives selve uddannelsen – dvs. *uddannelseseffekten*. Et gennemslag på 100 pct. betyder eksempelvis, at produktivitetsgevinsten ved at løfte personer fra en mellemlang videregående uddannelse (MVU) til en lang videregående uddannelse (LVU) svarer til hele den observerede gennemsnitlige forskel i produktivitet mellem de to grupper i udgangspunktet. Omvendt betyder et gennemslag på 0 pct., at uddannelse i sig selv ikke er forbundet med en produktivitetsgevinst.

Finansministeriets analyser peger på, at omkring to tredjedele (67 pct.) af de umiddelbart observerede produktivitetsforskelle mellem uddannelsesgrupper kan tilskrives effekten af uddannelse i sig selv, *jf. Finansredegørelse 2014, kap. 6*. Dette skøn er fremkommet ved at korrigere de observerede lønforskelle mellem uddannelsesgrupperne for observerede forskelle i erhvervs erfaring og en række baggrundskaraktistika, der indikerer forskelle i personlige forudsætninger, mellem uddannelsesgrupperne. Det gennemslag, som Finansministeriet anvender, kan derfor ses som et bedst muligt skøn for uddannelses faktiske betydning for produktivitet.

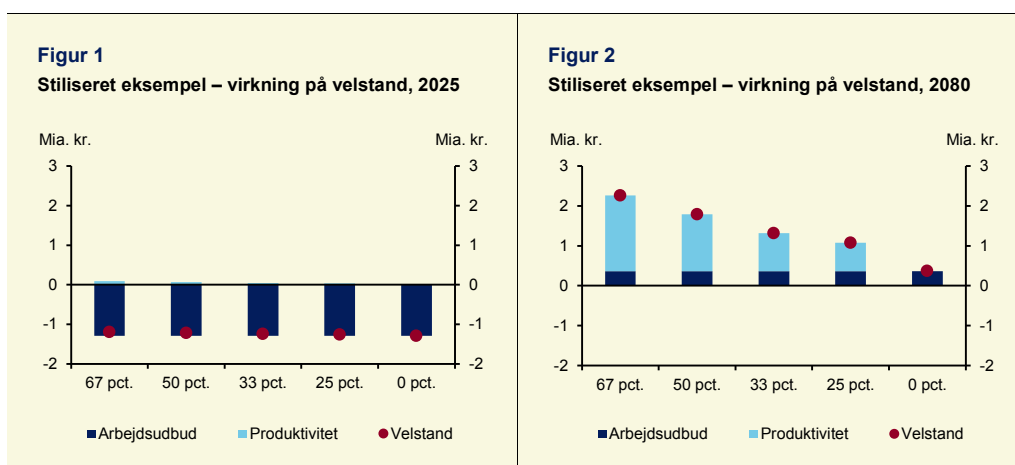
Illustrativ virkning af øget optag på lange videregående uddannelser

I de følgende beregninger fortsættes det illustrative eksempel, der er opstillet i svaret på *Finansudvalgets spørgsmål nr. 53 (Alm. del) af 11. oktober 2018*.

Gennemslaget af uddannelse på produktivitet har ikke direkte betydning for de offentlige finanser. Ændringer i produktivitet er omtrent neutral for de offentlige finanser på sigt (når bl.a. de offentlige forbrugsudgifter følger de sædvanlige be-

regningstekniske principper i holdbarhedsberegningen efter planlægningshorisonten). Det skyldes, at stigende skatteindtægter i vidt omfang modsvares af højere offentlige udgifter til løn og indkomstoverførsler, da disse følger løn- og produktivitsudviklingen.

Gennemslaget af uddannelse på produktivitet fungerer som en skaleringsfaktor. Det betyder, at et ændret gennemslag ændrer produktivitsbidraget proportionelt. Anvendes f.eks. et gennemslag på 33 pct. i stedet for 67 pct., vil produktivitsbidraget til velstanden som følge af et øget uddannelsesniveau blive halveret.

Anm.: I figur 1 og figur 2 er virkningen på velstanden opdelt efter gennemslaget af uddannelse på produktivitet. Det er lagt til grund, at BNP-virkningen pr. fuldtidsbeskæftiget er ca. 1,1 mio. kr. for en person med en mellemlang videregående uddannelse og ca. 1,3 mio. kr. for en person med en lang videregående uddannelse.

Kilde: Finansredegørelse 2014, DREAM udtræk fra RAS 2015 og egne beregninger.

Produktivitsbidraget til virkningen på velstanden er i 2025 minimalt i forhold til arbejdsudbudsvirkningen, *jf. figur 1*. Det skyldes, at det kun er de første to års yderligere optag på LVU svarende til 1.000 personer, der er blevet færdiguddannet i 2025. Virkningen på velstanden i 2025 er omtrent $-1\frac{1}{4}$ mia. kr. uagtet størrelsen af gennemslaget af uddannelse på produktivitet.

På langt sigt står produktivitsbidraget for hovedparten af den samlede velstandsvirkning. Ved standardantagelsen om et gennemslag på 67 pct. er den samlede virkning på velstanden $2\frac{1}{4}$ mia. kr. Heraf kan knapt 2 mia. kr. tilskrives øget produktivitet afledt af et øget uddannelsesniveau. Anvendes et produktivitsbidrag på f.eks. 33 pct. bliver velstandsvirkningen i stedet $1\frac{1}{4}$ mia. kr., hvoraf knapt 1 mia. kr. skyldes øget produktivitet, *jf. figur 2*. Ved gennemslag på 50, 25 og 0 pct. skønnes velstandsvirkningen til henholdsvis $1\frac{3}{4}$, 1 og $\frac{1}{4}$ mia. kr.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister